

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 7/06
12.04.2006. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Владимира Тамаша, председника већа, Љубице Милутиновић, Софије Вагнер-Личеноски, Надежде Радевић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА, чији је пуномоћник АБ адвокат, против туженог ББ, чији је пуномоћник БВ адвокат, ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Окружног суда у Зрењанину Гж. 897/05 од 19.09.2005. године, у седници већа одржаној дана 12.04.2006. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДАЈУ СЕ пресуда Окружног суда у Зрењанину Гж. 897/05 од 19.09.2005. године и пресуда Општинског суда у Зрењанину П. 3047/02 од 2.03.2005. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Зрењанину П. 3047/02 од 2.03.2005. године у првом ставу изреке утврђено је да је тужилац АА власник целе некретнине уписане у ЗК УЛ број аа КО ВВ, парцела број бб и то једнособног стана ГГ по правном основу куповине из сопствене градње, те се обавезује тужени да предметну непокретност преда тужиоцу у посед и на коришћење и да трпи да се на предметној непокретности као власник у земљишним и другим јавним књигама упише тужилац. Другим ставом изреке одлучено је да се тужени може ослободити ове обавезе уколико исплати тужиоцу износ од 480.000,00 динара на име противвредности предметног стана. Трећим ставом изреке одлучено је о трошковима парничног поступка.

Пресудом Окружног суда у Зрењанину Гж. 897/05 од 19.09.2005. године одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против пресуде Окружног суда тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 399. ЗПП, па је нашао:

Ревизија је основана.

Према утврђеном чињеничном стању између тужиоца АА као купца и сада покојног ПП као продавца закључен је купопродајни уговор 13.10.1980. године за једнособни стан ГГ. Потписи уговарача нису оверени пред судом, а ПП - продавац преминуо је 31.12.1980. године. Предаја стана у посед није извршена, а купопродајна цена стана је исплаћена приликом закључења уговора. Сестра продавца ДД као једини законски наследник стана поклонила је стан својој ћерки ЋЋ а она свом супругу ББ - туженом који је у земљишним књигама уписан као титулар права својине и који је стан уступио на коришћење трећем лицу. Стан су за становање користила трећа лица којима је то омогућавао у почетку тужени, а потом тужилац.

На основу тако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да се у конкретном случају стичу услови за конвалидацију писменог уговора о купопродаји непокретности, који је у целини испуњен, и то у смислу члана 73. Закона о облигационим односима и члана 4. Закона о промету непокретности. Зато суд признајући правно дејство закљученом уговору од 13.10.1980. године, усваја захтев за утврђење да је тужилац својину спорног стана стекао на основу куповине и обавезује туженог као земљишно-књижног титулара у време покретања поступка, да трпи књижну промену власништва у корист тужиоца и да му преда посед који је држао.

При усвајању тужбеног захтева а на предлог тужиоца, суд је у пресуди изрекао туженом да се може ослободити своје обавезе ако тужиоцу исплати новчани износ од 480.000,00 динара који представља тржишну вредност стана о коме је вођен спор, који захтев је суд такође усвојио.

Међутим, основано се у ревизији туженог истиче да су учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 1. и 12. ЗПП, као и битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 1. учињена у поступку пред другостепеним судом, те да је дошло до погрешне примене материјалног права и прекорачења тужбеног захтева. Наиме, побијане пресуде сачињене су са таквим недостацима да се не могу испитати. Обавеза туженог према првостепеној пресуди коју потврђује другостепени суд је на предају у посед и на коришћење непокретности, која не постоји, јер је током поступка недвосмислено утврђено да је предметни стан порушен и да се сада на месту те непокретности гради нова зграда. Значи, захтев за предају непокретности је потпуно немогућ, и једини захтев који би на

основу таквог чињеничног стања тужилац могао постављати јесте захтев за исплату накнаде штете, под претпоставком да је захтев основан.

Утврђење права власништва не може се сматрати испуњењем дуговане чинидбе у смислу члана 190. новог Закона о парничном поступку, па се не може ни прихватити предлог туженог да уместо дуговане чинидбе плати одређени новчани износ или испуни неку другу чинидбу. Наиме, пошто непокретност која је предмет овога спора не постоји, то само уместо ње и као једини захтев може се тражити под претпоставком основаности, исплата новчаног износа као накнаде штете.

Основано се у ревизији туженог истиче да није било места примени члана 263. став 3. новог Закона о парничном поступку, те да суд није имао овлашћење да чита исказе странака, јер због измене у саставу већа, не може се применити одредба члана 263. став 3. новог ЗПП да ако у току поступка странка умре или поновно саслушање странке није могућно из других разлога, суд ће прочитати записник са исказом те странке. У овом конкретном случају ни једна од странака није умрла, њихово саслушање је због измене у саставу већа било нужно и неопходно, ради отклањања недостатака који се тичу чињеничног стања и провере важних чињеница. Наиме, у конкретном случају материјално право погрешно је примењено јер је изостало утврђење одлучних чињеница које се тичу улажења у посед предметне непокретности од стране тужиоца, од чега зависи и његово право на евентуалну накнаду штете, што би једино могао бити захтев у овом спору пошто је непокретност порушена.

У поновном поступку првостепени суд ће поступајући по примедбама из овог решења отклонити учињене пропусте па ће материјално право правилно применити након што утврди све правно релевантне чињенице.

Применом члана 406. и 407 став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа-судија

Владимир Тамаш, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

дц